Ե. ՏԱՐԻ ԹԻՒ 1480 12 NISAN 1936 | ԳԻՆ՝ 4 ՂՐՈՒՇ | ԿԻՐԱԿԻ 12 ԱՊՐԻԼ 1936

AREVELK
Siyasi, İktisadi ve edebi yevmi gazete
Galata, Tunel itisalinde, Billur Sokak No. 10

ԲԱԺԱՆՈՐԴԱԳՐՈՒԹԻՒՆ
	ՎԵՑԱՄՍԵԱՅ	ՏԱՐԵԿԱՆ
ՊՈԼԻՍ	700 ՂՐՇ.	1400 ՂՐՇ.
ԱՐՏԱՍԱՀՄԱՆ	110 ՖՐ.	200 ՖՐ.
ԱՄԵՐԻԿԱ	9 ՏՈԼԱՐ	15 ՏՈԼԱՐ

AREVELK
ԱՐԵՒԵԼՔ

ՀԵՌԱՁԱՅՆ 40852 ◆ ՔԱՂԱՔԱԿԱՆ ՏՆՏԵՍԱԿԱՆ ԵՒ ԳՐԱԿԱՆ ՕՐԱԹԵՐԹ ◆ Telefon 40852

Գլխ. փողոց թիւ 10
Ղալաթիա Թիւնէլի կից

AREVELK
Quotidien Arménien Politique Economique et Littéraire
Galata, B. P. 120
ԽՄԲԱԳՐԱՊԵՏ
ԽՈՐԷՆ ՃԱՄՃԵԱՆ

ՀՐԱՇԱՓԱՌ ՅԱՐՈՒԹԻՒՆ

Յարութեան մէջ, մանաւանդ քրիստոնէական մեծ տօները, կուգան մեր կեանքի հեւ ի հեւ աշխատութիւններու ընթացքին կեցնել մեզ պահ մը, պայմանադրական ձեւով մը, ակամայ մեզ ետեւ դառնալ՝ դիտելու համար այն ճանապարհը զոր կտրեր անցեր ենք։

Տարիները իրենց թեւերուն տակ կ'ըլլան հետզհետէ արագաթռիչ թափ մը՝ քանի կը զգանք անցնողներուն ծանրութեան տակ կքիլը մեր ծունկերուն։

Մարդ կը տարուի չափել այն անջրպետը —իր աղայութենէն մինչեւ հասուն տարիքը— ուր կեանքը իր քայլերուն տակ, թէեւ չառ[illegible]կար՝ բայց յանդուգն յամառութեամբ մը կարողացեր է մեքենաբար ու աշխարհի ընդունուած կարգերուն շաւիղով ընթանալ։

Հասած հանգրուան մը՝ կանգ է առեր, անկիւնաքարի մը վրայ գլխիկոր նստելու համար իր օրերու բեռը, սրբելու համար անցորդ կեանքի պայքարներուն հասցուցած քրտինքը ճակտէն՝ որպէս զի կարողանայ նոր ուժով եւ նոր կորովով շարունակել այն ճամբան, որ անպայման, ճակատագրական յեղակարծ մէկ որոշումով կտրուած պիտի գտնէ օր մը իր առջեւ։ Այնտեղ՝ հանգիստ, խաղաղութիւն եւ մե՛ծ լռութիւնը...։

Նազովրեցի մը եկեր է աշխարհ մարդկայնական մեծ թէզով։ Եղբայրութի՛ւն, Սէր ու Անձնուրացութիւն է քարոզեր։ Մարդիկ չեն ճանչցեր զինքը, քարկոծեր են, հայհոյեր ու նոյն իսկ թքե՛ր անոր երեսին։ Ուրացեր են զայն ու խաչեր (ամէնէ՛ն անարգական պատիժը իր դարուն)։

Նազովրեցիին ցանած սերմերը գտեր են բերրի հող, աղէկ մարդկութեան մտքին ու սրտին մէջ իր մահէն յետոյ։ Իր առաքեալներու աշակերտներու թիւը հասեր է միլիոններու։ Թագաւորներ եւ իշխաններ իրենց ոսկի թագերուն վրայ Նազովրեցիի խաչն են քանդակեր։ Անոր անունին հիմնուած աղօթատեղիները, պալատներու եւ յիշատակարաններու ամենապերճ բարձրութեան ու գեղեցկութեան են հասցուցեր։

Նկարիչներ, երաժիշտներ, անոր երկնային Թագաւորութեան [illegible] Հաւատքի, Յոյսի եւ Սիրոյ խորհրդանշանն են կերտեր։ Հռետորներ ու քարոզիչներ անոր սկզբունքներէն են քարոզեր տասնեակ դարեր...։

Խա՛չը, արդարութեան խորհրդանշան են դարձուցեր։

Զատի՛կը, քրիստոնէութեան ամենափառաւոր եւ անդուգական տօնն է համարեր, դառնալով յոյսի, գեղեցկութեան, վերածնունդի մե՛ծ օրը։ Գարունը իր նորադարթ կանաչով ու ծաղիկով, բնութիւնը զարթօնքի քնքուշ ճառագայթներով, մանաւանդ մարդկութեան [illegible] բացեր են, որ տեսնել է կարծեր Քրիստոսի անըմբռնելի [illegible] յա՛ղթ մահու յարութիւն։

Զատիկը՝ երգով, զուարթութեամբ, արեւով ու գինիով, բերեր է [illegible] ու տառապած մարդկութեան Յոյսի մը ճառագայթը, վերածնունդի մը ժպիտը եւ հոգիի գոհունակութեան մը վայրկեանները։

Զատիկը՝ մարդուն յոգնատանջ ուսերուն ներարկեր է [illegible] ուժ մը։ Մարդը վերածներ է ժպտելու համար վաղուայ դէմ [illegible] իր հոգեկան վտանգներուն դէմ կանգնելու՝ իբրեւ ապետ։

Քրիստոս երբ կը տառապէր որպէս մարդկային ապերախտութեան [illegible] հեգնանքի ամենադառն փշեպսակը ճակտին, հոգին գրկած իր մեծ տեսլականը ապագայ դարերու մշուշին մէջէն, մեծ յարութեան լուսափառ արշալոյսը։

Իր երկու ձեռքերը երբ խաչափայտին գամերուն տակ ծակծկուած, [illegible] երբ զինուորը իր նիզակը կը խրէր անոր կողը, իր ամենա[illegible] վայրկեանին մէջ իսկ գտաւ քաղցրաբարբառ երազը ու անով [illegible]։ Ահա՛, այսօրուան Զատի՛կն էր։

Աւելի քան [illegible] գտեր անդադար միլիոնաւոր ժողովուրդ[illegible] որ անունն, իր սկզբունքներուն նուիրուած գեղակերտ տաճարներուն տակ պիտի երգէին իր փառքը, պիտի տարածէին իր սկզբունքները, պիտի գովաբանէին իր անունը։

Ահա՛ թէ ո՛ւր էր գաղտնիքը Քրիստոսի Յարութեան հրաշքին։

Սկզբունքները լուսաւոր ճամբաներ են ուրկէ կարող են կոյրերն քալել՝ եթէ ունենան հաւատք եւ հաստատ կամք։

Սկզբունքները անմա՛հ են, անոնք դժուար հիմ կը բռնեն՝ բայց [illegible] արմատ կ'առնեն։

Բոլոր հանճարները, իմաստասէրները ու մարդկութեան մեծ առաջնորդները, առաքեալներն են իրենց սկզբունքներուն։

Երբ մարդ այսօր կանգ առած վայրկեան մը, [illegible] քրտինքը կը սրբէ ճակտէն, ու հեռաւոր հորիզոններուն վրայ կ'որոնէ իր աստղը՝ առաջին մտածմունքը պէտք է ըլլայ թէ, սկզբունք մը ունեցե՞ր է...։ Թէ այդ սկզբունքը ինչպէ՞ս [illegible], փարիսեցիներո՛ւն պէս, թէ անկեղծ հաւատքով եւ պողպատեայ կամքով։ Որովհետեւ, ինչքա՛ն ալ բարձր սկզբունքներու անունով, երբ մեր ներքին, մարդկային նեղ ըմբռնումները չե՛նք [illegible] մեր մտքի ընդգրկած լայնածաւալ հորիզոններուն, երբ [illegible]սիրութեանց եւ շահամոլութեանց կիրքը կը կաշկանդէ իր [illegible] մէջ մեզ, որպէս զի արծիւի թեւերով չկարողանանք թռչիլ [illegible] համար մտածութեան սեւ անդունդը միշտ պատրաստ է կլլել [illegible] մեր անփառունակ[illegible]թիւններով թրծուած մարմինը։

Գարնանային [illegible] արեգակը պիտի բերէ Զատիկը բոլո՞ր անոնց, հաւատարիմ, մաքուր եւ ինքնավստահ՝ փարած են իրենց սկզբունքներուն։

Անո՛նցն է Հրաշափառ Յարութիւնը։

ԱՐԵՒԵԼՔԻ

Փապուղի Մօն Պլանի ներքեւ

ՓԱՐԻԶ 11.— «Ժուռնալ Էնտիւսթրիէլ» թերթը կը հաղորդէ որ Մօն Պլանին պիտի իրագործուի փապուղիի մը շինութեան ծրագիրը, Մօն Պլանին տակէն։ Այս մասին նախապատրաստական խօսակցութիւններ ունեցած են Ֆրանսայի, Իտալիոյ եւ Զուիցերիոյ միջեւ։ Փապուղին պիտի ունենայ 12,6 քիլոմէթր երկարութիւն եւ 8,5 մէթր լայնք։

ՇԱՂԻԿԸ

Գարնան համբոյրով կանաչցած անդին մէջ՝ ազատօրէն ընկողմանած գառայ զինքը։ Արշալոյսը ծիրանի, առոյգ արեւը հիւսուած մատներովը կը շոյէր անոր արինքը։ Կապուտիկներ խառնուած էին ձիւնձաղիկներուն։ Բոյլ կակաչ մը կար գլխահակ թեւերուն տակ եւ ոսկեպորտ մարգարիտ մը այսին քով՝ կը նմանէր թիթեռնիկի մը։

Հեռուն՝ անդին ճամբան, լուռ կեցած, կը դիտեմ զինքը՝ այսպէս ըսեանկարով, անփոյթ, անկիրք, ժպտուն ու կայտառ։ Աչքերս կը կթառին։ Աչքերս իմս չեն... անունը կ'ուզեմ կանչել, բայց շրթներս չեն հնազանդիր։ Դող մը տակաւ կը համակէ մարմինս։ Քրտինքը կը թրջէ շապիկս ու գարունի արեւուն տակ՝ ծաղկապիճ անդին քով կեցած կը կռկռամ. Ցլորա՛, ո՞րն է աւելի գերակատար ծաղիկը ծաղկոցին։

ԳԵՂԱՐՔՈՒՆԻ

ՄԱՅԻՍԻ ԵՐԳԵՐ

Գարուն է եկեր ու իր հետ ծիծա՛ղ
Ժպիտ ու ծաղիկ գոյնով այլազան,
Կը յորդին, կ'ուռին կը ծաղկին հեւ հեւ,
Կը ծափեն ինծի, համբոյրի փոխան։

Գարուն է եկեր ու իր հետ ծիծա՛ղ
Ո՞րը համբուրեմ, որո՞ւն ես տամ սէր,
Ամէնքն ինծի համար մէկ մէկ գոհար են,
Տիեզերք՝ ըլլալ ու զանոնք կուլ տալ։

Գարուն է եկեր ու իր հետ ծիծա՛ղ
Վարդենին հպարտ կաչաչեր է ուսիս։
Կարմիր վարդերը հանգչեր են կուրծքիս
Կ'ուզէ համբոյրը հին օրերու պէս...

Գարուն է եկեր ու իր հետ ծիծա՛ղ
Իմ սիրուն վարդեր, իմ հին ընկերներ,
Մօտեցէք ինծի ձեր շունչին մատա՛ղ
Համբոյրիս փոխան համբոյր մ'ինկայ։

Գարուն է եկեր ու իր հետ ծիծա՛ղ
Պարտէզս լեցուն է բոյրով այլազան
Ո՞րը համբուրեմ, որո՞ւն մօտենամ
Թափէ թափ ինկած ես եմ մոլորած։

Գարուն է եկեր ու իր հետ ծիծա՛ղ
Վայրի վարդերը խուրձ խուրձ թեւ բացած,
Սիրուն բաղուկնին ինծի են երկարած
Որ ընտրեմ պսակ հին օրերու պէս։

Գարուն է եկեր ու իր հետ ծիծա՛ղ
Սիրուն ծաղիկներ, ճերմակ պսակներ
Ա՜խ գուք կը մոռնաք որ ա՛լ մանուկ չեմ
Ձեր սիրուն պսակը ալ ես ո՞ւր դնեմ...

Գարուն է եկեր ու իր հետ ծիծա՛ղ
Պարտէզըս լեցուն է բոյրով այլազան
Ո՞րը համբուրեմ, որո՞ւն ես տամ սէր
Վարդ, շուշան, լեղակ գիրար են գրկած։

Գարուն է եկեր ու իր հետ ծիծա՛ղ
Հոն վարը պատի տակ ո՞վ է պահուըտած
Բոյր մը աւինքնոց, բոյր մը կարօտի
Արսուն զոյգ թեւով հոգիս կը փարէ՛։

Գարուն է եկեր ու իր հետ ծիծա՛ղ
Ով անգին ծաղիկ մօրըս սիրական
Շրթներս փարած կարօտով համակ
Կը պարպեմ սըրտիս սիրոյ մեծ բաժակ։

ՎԵՐԺԻՆ ՀԱՃԸՆԼԵԱՆ

Նէկիւսին վիճակը յուսահատական
ԱՆԳԼԻԱՑԻՆԵՐԸ ՍԽԱԼ ՀԱՇԻՒ ԸՐԵՐ ԵՆ

ՓԱՐԻԶ 11.—«Էօվր»ի խմբագիր տիկ. Թապուի կը հաղորդէ որ Նէկիւսը հեռագիր մը ղրկած է անգլ. կառավարութեան, յայտնելով թէ կացութիւնը յուսահատական է եւ իր բանակին մէջ 5000 հոգի միայն մնացած է։

Խօսելով Ժընեւի երէկուան տեսակցութեանց մասին, խմբագիրը կ'աւելցնէ թէ Անգլիա իտալեւհապէշ պատերազմին նկատմամբ իր քաղաքականութիւնը հիմնած էր այն համոզումին վրայ, թէ Եթովպացիք կրնային տոկալ դիմադրել մինչեւ աշունի վերջը, սակայն թունաւոր կազերու գործածութիւնը վերիվար շրջած է բոլոր զինուորական մասնագէտներու հաշիւները։

Անգլ. նաւատորմը հայրենիք կը դառնայ

ՃԻՊՈՒԹԻ 11.— Անգլ. մարտանաւերը որոնք Ատէնի առջեւ խարսխած էին, դէպի Եւրոպա ճամբայ ելան։

ԼՈՔԱՌՆՈՅԻ ԴԱՇՆԱԴԻՐՆԵՐԸ
2 ԵՐԿԱՐԱՏԵՒ ՆԻՍՏ ԳՈՒՄԱՐԵԼՈՎ ՑՐՈՒԵՑԱՆ

Յառաջիկայ ժողովը Մայիս 11ին
ՏԵՂԻ Կ'ՈՒՆԵՆԱՅ

ԵԹԷ ՀՌԵՆՈՍԸ ԱՄՐԱՑՈՒԻ
ՖՐԱՆՍԱ ԿԸ ՊԱՀԷ ԻՐ ԳՈՐԾԵԼՈՒ ԻՐԱՒՈՒՆՔԸ

Ինչպէս հաղորդած էինք, երէկ, Լոքառնոյի դաշնագիր պետութեանց ներկայացուցիչները, բացի գերմանականէն, Ժընեւի մէջ երկու երկարատեւ նիստ գումարեցին։ Առաջին նիստին, Իտալիոյ ներկայացուցիչ Ալոիզի հարցուց թէ անհրաժեշտ է արդեօք իտալ. պատուիրակի մը ներկայութիւնը, քանի որ Իտէն իր վերջին [illegible]ութեանց մէջ ակնարկութիւն իսկ չէր ըրած Իտալիոյ, Լոք[illegible] դաշնագիրներուն բանակցութեանց նկատմամբ։

Ֆլանտէն պատասխանեց թէ ոչ միայն փա[illegible]ելի էր այդ ներկայութիւնը, այլ նաեւ ուրախ պիտի ըլլար եթէ [illegible]սօլինի վաւերացնէր Լոքառնոյի դաշնագիրներուն միջեւ գոյացած վերջի[illegible] համաձայնութիւնը։ Իտէն եւ ձայնակցած ըլլալով Ֆլանտէնի խօսքերու[illegible] Ալոիզի ներկայ գտնուեցաւ վիճաբանութեանց, իբր պարզ դիտող։

Երկու նիստերու ընթացքին կատարուած խորհ[illegible]ցութեանց հետեւանքով, կարելի եղաւ համաձայնութիւն մը գոյացնել կարգ մը կէտերու շուրջ։ Օրինակի համար, անգլ. կառավարութիւնը ընդունեց գերման կառավարութեան ուղղել այն հարցումները, զորս Ֆլանտէն ըրած էր իր վերջին ճառին մէջ եւ որոնք կրկնուած են նաեւ ֆրանս. յուշագրին մէջ։

Նոյնպէս նկատի առնուած են Ֆրանսայի վերապահութիւնները, այն պարագային համար երբ Գերմանիա ամրացնէ Հռենոսի գօտին։ Երկրորդ նիստէն վերջ զեկոյց մը հրատարակուեցաւ։ Ֆլանտէն եւ Իտէն մեկնեցան Ժընեւէն։

ՅԱՋՈՐԴ ՆԻՍՏԸ ՄԱՅԻՍ 11ԻՆ

ԼՈՆՏՈՆ 11.— «Տէյլի Թէլէկրաֆ»ի թղթակիցը կը հաղորդէ որ, Լոքառնոյի դաշնագիրները չորս ժամ խորհրդակցելէ վերջ Եւրոպայի կացութեան վրայ, իրենց յառաջիկայ նիստը յետաձգեցին Մայիս 11ին։ Կարգ մը կէտերու մասին համաձայնութիւն գոյացած է։

ՄՈՍԿՈՒԱ 11. Ֆրանսական ծրագիրը ամբողջութեամբ հաւանութեան արժանացած է տեղւոյս քաղաք. շրջանակներուն կողմէ, որոնք գերմանական ծրագիրը կը նկատեն փորձ մը իր արեւելեան սահմաններուն վրայ ազատօրէն գործելու համար։

Մոսկուա կը դատապարտէ Անգլիան որ կը ջանայ համերաշխեցնել «անհամերաշխելին»։

ՊԱՇՏՕՆԱԿԱՆ ԶԵԿՈՅՑԸ

ԺԸՆԵՒ, 11.—Լոքառնոյի դաշնագիրները երէկ ժամը 21.15ին երկրորդ անգամ ըլլալով գումարուեցան անգլ. պատուիրակութեան իջեւանած պանդոկին մէջ։ Այս նիստէն վերջ, որ աւարտեցաւ ժամը 23.25ին, հետեւեալ զեկոյցը հրատարակուեցաւ.

«Լոքառնոյի դաշնագիրները կը հաստատեն թէ գերման կառավարութիւնը ո եւ է օժանդակութիւն չէ բերած, նոր դաշնագրերու կնքումին համար պահանջուած վստահութիւնը վերահաստատելու գործին, ինչ որ պիտի թոյլատրէր անմիջական սկսումը ընդհ. բանակցութեանց եւ գործադրութիւնը Լոքառնոյի ուխտին 7րդ յօդուածին։

Այսու հանդերձ, Լոքառնոյի դաշնագիրները կը նկատեն թէ իրաւախոհութեան բոլոր կարելիութիւնները չեն սպառած։ Անոնք որոշեցին լուսաբանութիւններ պահանջել գերման յուշագրին կարգ մը կէտերուն մասին։

Անգլ. կառավարութիւնը այս մասին կարծիքի փոխանակութիւն պիտի կատարէ գերման կառավարութեան հետ։ Ֆրանսայի ներկայացուցիչները վերապահութիւններ դրին այն պարագային համար երբ կարեւոր փոփոխութիւններ յառաջ գան Հռենոսի ներկայ գոյավիճակին մէջ, բանակցութեանց ընթացքին։ Եթէ այդպիսի փոփոխութիւններ յառաջ գան, Լոքառնոյի դաշնագիրները իսկոյն պիտի հաւաքուին։

Զեկոյցը կ'աւելցնէ թէ դաշնագիրները որոշեցին Ազգաժողովին յանձնել ֆրանս. խաղաղութեան ծրագիրը եւ պահանջել գերման կառավարութենէն որ հաւանի նոյնպէս Ազգաժողովին ենթարկել իր ծրագիրը։

Իտալ. պատուիրակը վերապահութիւն ցոյց տուաւ վերոյիշեալ որոշումներուն իր հաւանութիւնը յայտնելու մասին։

Նեղուցներու ամրացման մասին ծանուցագիր մը տրուեցաւ

ԱՆԳԱՐԱ, 10.—Զեկոյց Վարչապետութենէն,— Նկատելով որ միջազգ. կացութեան մէջ առաջ եկած իրաւական, քաղաքական եւ զինուորական հիմնական փոփոխութեանց առջեւ, Թուրքիոյ ապահովութեան եւ պաշտպանութեան տեսակէտով անհրաժեշտ է հիմնապէս փոխել Նեղուցներու ներկայ վիճակը, Հանրապետական կառավարութիւնը որոշած է դիմել այն պետութեանց որոնց հետ ժամանակին կնքած էր Նեղուցներու պայմանագրութիւնը։

Թուրքիոյ արտաքին գործավարութիւնը այս մասին իր ծանուցագիրը հաղորդած է առ որ անկ է, շահագրգռուող պետութեանց ծանուցանելու համար։ Ծանուցագրին պատճէնը պիտի հրատարակուի, շահագրգռուողներուն ձեռքը հասնելէ յետոյ։

Միայն պէտք է կէտ մը ճշդել. Կառավարութեան այս ձեռնարկը ամբողջովին համաձայն է մինչեւ հիմա իր հետապնդած քաղաքական հիմնական սկզբունքներուն։

ՌՈՒՄԱՆԱՀԱՅ ԿԵԱՆՔ

ՊՈՒՔՐԷՇԻ "ԿՈՄԻՏԱՍ„ ԵՐԳՉԱԽՈՒՄԲԻՆ ՀԱՄԵՐԳԸ

ՀԱՅ ՆՈՐ ԹԵՆՈՐ ՄԸ ԵՐԱԺՇՏ. ՀՈՐԻԶՈՆԻՆ ՎՐԱՅ

(Մեր սեփական թղթակիցէն)

ՊՈՒՔՐԷՇ, 8 Ապրիլ 1936

Ծնած յիսուսական մսուրի մը մէջ, իր աչքերը բացած տժգոյն աքսորի մը տակ ու տարած ապաստանի մը երաշտութեան վրայ, այժմ գեղեցկօրէն հասակ կը նետէ ան տեղւոյս «Կոմիտաս» երգչախումբը։ Իր քայլերը ա՛լ խարխուլ չեն ու դարձած է ազնուական պատանի մը։

Այս տպաւորութիւնը ունեցանք նախորդ գիշեր, տեղւոյս գեղեցիկ սրահներէն մէկուն մէջ, ուր «Կոմիտաս» երգչախումբը, ամէնէն յայտնի երաժշտագէտ Գոթէզի ղեկավարութեան տակ սքանչելիօրէն կը ներկայանար հանրութեան։

Յիսուն հոգինոց հայ երկսեռ խումբ մը, բոլորն ալ երիտասարդ ու Հայու աչքերով։ Երբ կ'ըսեմ 50 հոգի, դուք պէտք է ըմբռնէք հերոսութիւնը կազմակերպող վարչական մարմինին, որ ճիգերուն գեղեցկագոյնը թափած է ՖՈՐԾ մը մէջտեղ բերելու համար։ Ձեմ գիտեր թէ ուրիշ գաղութներ օժտուա՞ծ են նման գրեթէ անթերի խումբով մը՝ որ հայ երգը կը թըռթացնէ օտար աստղերու և կամարներու տակ։ Ահա ասոր համար իսկ թղթակցութեան առանձին նիւթ կ'ընեմ անոր համերգը՝ խանդավառելու և վարակելու համար ուրիշները եւս։ Կոմիտաս երգչախումբը Պուքրէշի հպարտութիւնն է։

Երբ յիսուն հայ երիտասարդներ ու երիտասարդուհիներ կը յորդին բեմին վրայ, ծափերու թնդանօթը կը պայթի սրահին մէջ։

Յայտագիրը, բաւական ճոխ, կը սկսի Դ. Ղազարեանի «Գիլըար ջանօ»ով։ Առոյգ գետ մը, տեղ մը վճիտ, տեղ մը գորշ, կը սահի երգեցիկ հանդարտ, մերթ խրոխտ՝ երբ կը թափի կատակներէ մը։ Ու Սրուանձտեանցի «Երեւան բաղ եմ արել»ն ու «Սարէն եկաւ»ը, ու յետոյ՝ «Հայրենի գարունը» և «Ծ՚ու պճինկօ»ն։ Զմայլելի այս երկու երգերը մեներգեց Պոլսահայերուն ծանօթ համակրելի և խառնուածով թենոր Պ. Կ. Սագըզլեան, սարսուռ ցանելով սրահին մէջ։ Հեշտալի ձայն մը ունի ան, բարձր, մեղմ, անոյշ, երանգաւոր։ Իր գլխու ձայնին թովչութիւնը աննկարագրելի է։ Զմայլելի ապագայ մը վերապահուած է այս երիտասարդին։ Սրտագին կը մաղթենք։ Այսպէս կը հաստատեն նաեւ տեղւոյս երաժշտանոցի իր ուսուցիչները, ուր կը յաճախէ կէս տարիէ ի վեր։

Անվերջ ծափերուն տեղի տալով, Պ. Սագըզլեան յայտագրէն դուրս երգեց նաեւ իտալերէն երգ մը։ Դաշնակի վրայ իրեն կ'ընկերանար դաշնակահարուհի և բնիկ կէյվէցի Օր. Մելինէ Նազարեան, նոյնպէս խառնուածով և շնորհալի Հայուհի մը։ Ան եւս քանի մը ամիսներէ ի վեր կը յաճախէ տեղւոյս երաժշտանոցը և վստահ ենք թէ իր ապագան փայլուն կերպով պիտի պատցնէ մեծ բեմերու վրայ։

Ղեկավար Գոթէզ, յետոյ, կարգաւ ազդանշանը կուտայ Սփէնդի «Սարերի հովին մեռնիմ»ին, Ղազարեանի «Հօռօվել»ին ու Մելիքեանի «Պիլիբ»ին։ Աշխոյժ երգ մը այս վերջինը, զոր կրկնել կը ստիպեն ներկաներու ծափերը։

Երկրորդ մասը ամբողջովին նուիրուած էր յաւէտ ողբացեալ Կոմիտասի երգերուն։ «Ալագեազ—Ընկի ծառ», «Միրանի Ծառ»ը (որ կը վերցնէ հասարակութիւնը), ու կալի երգերը, և վերջապէս «Սարէն եկաւ» ու «Գնա Գնա»։ Այս վերջինը եւս կը կրկնուի անճառելի խանդավառութեան մը մէջ։

Աւարտած է յայտագիրը, բայց տպաւորութիւնը խոր է ներկաներու սրտին ու երակներուն մէջ։

Մօտս նստած է ռումէն ընտանիք մը, այր ու կին, որոնք անվերջ կը ծափահարէին։ Կը հարցնեմ իրենց տպաւորութիւնը մեր երգերու մասին, ու պատասխանը՝ երեք բառ՝ միշտ կը կրկնուի. «ֆօրթէ ֆրումօզ, տէլիչիո՛զ» (Շատ գեղեցիկ, հեշտալի)։

Ներկայ է Պ. Օ. Պէրպէրեան, Ազգ. վարժարանի տնօրէնը, նոյնպէս յայտնի երաժշտագէտ ու երգահան։ Կը հարցնեմ իր կարծիքը եւս։ Զափազանց գոհացուցիչ կը գտնէ ամէն տեսակէտով։

Ներկայ են, նոյնպէս, Առաջնորդ Ցուսիկ արքեպսկ., կաթոլիկ հասարակութեան Առաջնորդ Գեր. Հ. Կոզեան և Հ. Խորէն վարդապետ, որոնց տպաւորութիւնը եւս շատ լաւ է։ Ու վերջապէս լայն հասարակութիւնը, հայ և օտար, որոնք երկիւղածօրէն կը հետեւէին հայ երգին շեշտերուն։

Հոյակապ երեկոյ մը ապրեցանք։ Ջերմօրէն պէտք է շնորհաւորել ղեկավար Պ. Գոթէզը, երգող երիտասարդները, Պ. Սագըզլեանը, Օր. Նազարեանը ու վերջապէս «Կոմիտաս» Երաժշտական Միութեան վարչութիւնը, որ, Պ. Շխեանցի նախագահութեան տակ, գերագանցօրէն ազգային գեղեցիկ գործի մը ականատես ըրաւ մեզ։ «Հայերը երաժշտութիւն ունին»։ ահա օտարներուն տպաւորութիւնը։ Ու ասիկա պզտիկ բան չէ։ Երաժշտութիւնը, ներկայիս, քաղաքակրթութեան չափանիշն է։

Միայն, աւելորդ պիտի չըլլայ սրտառուչ կոչ մը ուղղել Պուքրէշի բոլոր հայ խաւերուն, որպէս զի գուրգուրան այս խումբին վրայ, ու ո՛չ միայն ծափերով, այլեւ շօշափելիօրէն գնահատեն ու քաջալերեն զայն։ Զհետեւի՛ն գիշերածիններու ասպրանքներուն։ Գէթ այս մեծ գործը հեռու ըլլայ քաղաքական ազեղ նիզակներէ։

Հայ երգը թող միացնէ բոլորը։

Հայ երգը բարոյական ցուցանիշն է մեր առաջնութեանց։

ՀՕՐԻԶՈՆ

ՄԱՉՈՒԱՆ ԾԻԾԱՂԸ

Շմիտ էր անունը, և կ'ըսէին թէ ռոմիկանական լրտես եղած էր առենօք։ Անշուշտ հանգստեան թոշակ կը ստանար այժմ, և ինծ վարձու տուած փոքր սենեակին հասոյթին ալ հաշուելով, մեկուսացած՝ հացի հոգերէ ալ ազատ, կ'ապրէր իր կեանքին անգորր վերջալոյսը։

Կինը խոհարարուհի էր մօտակայ քաղաքի մը մէջ, իսկ միակ զաւակն ալ, թղթատարական պաշտօնեայ, երբ պատերազմական գծերէն արգելափակուած էր Ռուսիոյ հեռաւոր մէկ անկիւնը, դժբարաւ կրնային թղթակցիլ Կարմիր Խաչի միջնորդութեամբ։

—Հէր Շմիտ —ըսի օր մը— խըր ժամանց բան մը պատմէիք ձեր հետաքրքրական կեանքէն։

—Կեանքիս ամէնէն յիշատակելի շրջանը Միլան թագաւորին արքայորդութեան պաշտօնիս շրջանն է։ Սերպիոյ արքան Վիեննա կ'ապրէր 25 տարի առաջ, և ես ինքս բաւական ատեն մեծարած եմ զայն։

Ցանկերս հարցապնդել չարունակեցի.

—Ուրեմն դրուագ մը պատմէիք անոր կեանքէն։

—Շատ ինքնատիպ էր թագաւորին սուրճ ուզելու ձեւը։ Կը հրամայէր ինծ և հեռախօսին մէջէն միակ բառ մը կուգար բաժնել ականջիս։

—Քաֆէ՛...։

Ի՛նչ մարտական չոր ու տիրաշեշտ էր այդ երկվանկ հրամանը։

* * *

Մեր տունէն հինգ վայրկեան հեռու կամարուղի մը կար, ուրկէ գիշեր ցերեկ անընդհատ կը սուրային հարիւրաւոր շոգեկառքեր։ Զինուոր, ռազմանիւթ, պարէն, գեղամթերք կամ վիրաւորներ կ'երթեւեկէին ամէն ուղղութեամբ, և գեթ միշտ անկանխատեսելի էր այս մահաշունչ փոխադրութեանց վերջն ու վախճանը։ Անիւները հեծծոյաւ կառարօրէն կը թաւալէին խուլ հանչիւնով, մեալ խռներ կը պաշարէին ուղեղս ամէն անգամ որ անցուն գիշերներու ընթացքին այդ գլխեմ աղաղանցներու յաճախանքովը համակուէի։ Կարծես նեարդներս սղոցէին այդ գնացքները՝ որ պատերազմ—վիշապին ուղեղուլար մէկ պոչն էին, որ դժոխքէն գալով դէպի դժոխք սլանալու էին վերստին։ Ա՛հ, քանի՛ մեռեալներու նզովքն էր զոր կ'եզերերգէր շոգեկառքերու սգաւոր խուլ կչռոյթը։

* *

Հոգեցուրց արշալոյս մը կը ճառագայթէր առտունին վրայ։ Կեանքի այս քաղցրօրէն արթնցուցիչ հեշտանքին մէջէն նորէն կռուացաշա կը տարուէր նոյն այդ կամարուղիին վրայէն, յօշոտուելու նախասահմանուածներու բանակը։

Յանկարծ կնոջ ողբողորմ վայնասունը մը լսեցի նախասենեակէն։ Բնակարանին դուռը արագօրէն բացուեցաւ, և կինը — տանտիրուհին՝ որ կ'երեւայ թէ այցելութեան եկած էր ամուսնոյն— ներս խոյացաւ։ Կը պոռար, կը վայէր, կը քրքջէր փոխն ի փոխ, խելագարի ճիչեր կ'արձակէր, յիմար մը յատկանշող խնդուքներու տագնապի մը մատնուած ըլլար կարծես.... Բայց ահա վայրկեաններուն, ցոյցերուն խոր լռութիւն մը յաջորդեց։ Հինգ վայրկեան տեւած էր անմեկնելի ողբերգութիւնը։ Կինը կաթուածահար կքեր էր անկողնին վրայ, ինչպէս քիչ վերջ իմացայ ամուսինէն....։

Այտերը դիւային խնդուքով այլակերպուած—մահուան նենգամէտ ծիծաղ—իր արեւը խաւարեր էր արփագեղ առաւօտեան մը հմայիչ օծութեան մէջ։ Դժբախտ կինը կամարուղիին տակէն անցած պահուն հոգեկան ո՜վ գիտէ ինչ սարսափելի ցնցումի մը ենթարկուած էր մէկէն ի մէկ։ Մայրական սիրտը գալարուած, ճմլուած ըլլալու էր անպատրաստելի նախճիրէն։ Ու յուզման դղրդումին տակ անշնչացած էր ահաւասիկ։ Ու մահը անգամ մըն ալ խնդաց այդ առաւօտ....։

Վ. ՍԱՑՐԱՍՈՒՐ

ԿՐՕՆՔԸ ԵՒ ԱԶԳՈՒԹԻՒՆԸ ԽՈՐՀՐ. ՌՈՒՍԻՈՅ ՄԷՋ

ՅԻՍՈՒՍԻ ԿՐՕՆՔԸ ԻՐ ՀՈԳԵՎԱՐՔԸ Կ'ԱՆՑ[illegible]

«Ճումհուրիյէթ» խմբագիր Նատիր Նատի կը շարունակէ իր յօդուածաշարքը Ռուսիոյ ներքին կացութեան մասին։ Վերջին յօդուածը նուիրուած է կրօնքի և ազգութեան Ռուսիոյ մէջ ներկայիս պարզած կացութեան։ Ստորեւ կուտանք այս յօդուածին ամփոփում մը.—

Այս միջոցիս եւրոպական մամուլը յաճախ կը կրկնէ թէ Ռուսիոյ մէջ կրօնային և ազգային զգացումները դարձեալ ոգեւորուիլ սկսած են. աւելի ճիշդը, այս երկու գաղափարականները զիրենք ջնջելու աշխատող վարչաձեւերին ջանքերուն հակառակ, չեն պարտուած և կառավարութիւնը ըմբռնելով որ այլեւս չպիտի կարենայ գլուխ ելլել, դադրած է այս խնդրով զբաղելէ,

Անոնք, ապացուցանելու համար թէ կրօնական զգացումը, աղօթելու և Աստուծոյ մը աղաչելու պէտքը ժողովուրդին հոգիէն չի կրնար արմատախիլ ըլլալ, մէջ կը բերեն Ռուսիոյ մէջ ի գործ դրուած փորձերուն արդիւնքը, հետեւեալ շա՛ք մը օրինակները ցոյց տալով.—

Այն եկեղեցիները որոնք արտոնուած են բաց մնալու տօնական և արձակուրդի օրերը, մեծ բազմութիւն մը կը հաւաքուէր. այս բազմութիւնը, վերջին տարիներուն փոխանակ պակսելու աւելցած է։ Ասկէ առաջ արգիլուած էր Ծընունդի գիշերը տուներու մէջ հաւաքուիլ և Ծնունդի ծառ սարքել. այս արգելքին հակառակ, շատեր, Եւրոպայի պէս, Ծնունդի ծառեր կը գնէին և Ծնունդը կը տօնէին։ Այս տարի, առաջին անգամ ըլլալով վերցաւ այս արգելքը և արգելքին վերնալը խանդավառութեամբ ողջունուեցաւ ամբողջ Ռուսիոյ մէջ։

Վերաբացուեցաւ յեղափոխութեան ժամանակ փակուած եկեղեցիներուն մէկ մասը, ուր կ'աղօթեն ժողովուրդը և քահանաները։

Յօդուածագիրը կ'ըսէ թէ այս օրինակները շատ հեռու են ապացուցանելու թէ կրօնական զգացումը մեռած չէ Ռուսիոյ մէջ եւ կամ թէ վերակենդանացած է։

Սովետ կառավարութիւնը,— կ'ըսէ— յեղափոխութեան առաջին տարիներուն մէջ բուռն պայքար մը բացած էր կրօնական զգացումը ջնջելու համար։ Եթէ այսօր թոյլատու քաղաքականութեան մը ականատես ենք, այս իսկ կ'ապացուցանէ թէ բացուած պայքարը յաջողութեամբ պսակուած է։

Այսօր Ռուսիոյ մէջ կայ [illegible] երիտասարդութիւն մը, [illegible] փոքր կապ մը իսկ չէ պահ[illegible] րօնքի հետ։

Տօնական օր մը շրջեցէ[illegible] եկեղեցիները, ոեւէ երիտա[illegible] չէք հանդիպիր։ Հոն յաճախ[illegible] ամբողջ ծերեր և կամ քա[illegible] անցած, հինէն մնացած մար[illegible] են։

Առաջները կը վախցուէր [illegible] սոնք երիտասարդներու գա[illegible] ներուն վրայ մխտական ա[illegible] թիւն կը գործեն, որով չ[illegible] փաքուեր որ ուղածնուն [illegible] կեղեցի մտնեն ըլլան։

Այսօր այսպիսի վտանգ [illegible] թիւն չունի։ Սովետ կառա[illegible] թիւնը թոյլատու գտնուելով [illegible] կ'ըսէ. «Ձեր փափաքին [illegible] ձայն տպանդեցէք ձեր [illegible] հանգստութիւնները»։

Ռուսիոյ մէջ Յիսուսի [illegible] հիւանդ մըն է, որ աւանդ[illegible] րայ է իր հոգին երգեհոն[illegible] րուն մէջէն։

Այսպէս չէ սակայն ազգ[illegible] խնդիրը։ Երկար ատեն կը [illegible] ուէր որ 1917ի յեղափոխ[illegible] ուրիշ երկիրներ ալ տար[illegible] Այդ ժամանակէն ի վեր [illegible] մը եւրոպական երկիրներ[illegible] նպաստաւոր կացութիւններ[illegible] ութեններ ներկայացան, [illegible] մաշխարհային յեղափոխ[illegible] չդադրեցաւ երազ մը ըլլ[illegible]

Այն օրը որ այս ճշմար[illegible] նը պարզուեցաւ, Ռուսիոյ [illegible] ները արտասահմանէն իր[illegible] կարեցին, և իրենց գ[illegible] ցելով, ամփոփուեցան իր[illegible] րաշխարհին մէջ։

Բայց երկիր մը որչափ [illegible] ըլլայ, չի կրնար առանձ[illegible] րել։ Օտար երկիրներու [illegible] մայնավարութեան վտան[illegible] սած ըլլալով, անոնք [illegible] սկսան ճանչնալ Սովետ[illegible] թիւնը։ Այսօր Ազգամ[illegible] Ռուսիոյ հանդէպ ցոյց [illegible] վերաբերմունքը ուրիշ [illegible] հանդէպ ցոյց տրուածէն [illegible] բութիւն չունի։

Երկրին մէջ ազգային[illegible] սանքը զօրացնող երկու [illegible] կայ.

1.—Ցարերու քաղաք[illegible] թիւնը յիշեցնող կայ[illegible] գրութիւնը.

Հետզհետէ կը [illegible] հանրապետութիւններու[illegible] անկախութիւնն ու [illegible] թիւնները։ Այս իրա[illegible]

"ԱՐԵՒԵԼՔ„Ի ՊԱՏՄՈՒԱԾՔ

ԲՆԱՑՈՂ ԳԵՂԵՑԿՈՒՀՈՒ ՊԱՏՄՈՒԹԻՒՆԸ

(ՀԷՔԵԱԹ)

Ժամանակին մի գեղեցիկ փոքրիկ իշխանուհի կար։ Նա ունէր խոշոր կապոյտ աչքեր և նրա մազերը արփափայլ կը շողային։ Նա սիրում էր զբօսնել վեր վար դաշտերում և պողոտաների եզրների երկարութեան։ Ուր որ նա ոտք էր դնում, անուշ ծաղիկներ բուսնում էին, և ուր որ նա պառկում էր, մանուշակները նրա համար անկողին էին շինում։

Արդ, երբ փոքրիկ իշխանուհին ծնուեց, թագաւորը մի մեծ հանդէս սարքեց։ Նա հրաւիրեց բոլոր լաւ մարդկանց իր պալատը։ Նա հրաւիրեց նաև բոլոր բարի պարիկներին։ Մի պարիկ կար միայն որ չէր հրաւիրուած։ Եւ այդ նրա համար, որ նա շատ չար բնաւորութիւն ունէր. նա ամէնքին վրայ միշտ թերութիւն էր գտնում. նա ոչ ոքին չէր սիրում, բացի իրանից. նա բարկացել էր, որովհետեւ հանդէսին չէր հրաւիրուել.

«Ես պիտի առնեմ իմ վրէժս», նա ասաց։

Այսպէս, նա սողաց պալատից ներս, երբ ոչ մէկը չնկատեց նրան։ Նա սպրդեցաւ խնջոյքի սրահից ներս, ապա բարձրացրեց իր մոգական գաւազանը փոքրիկ իշխանուհու գլխին վրայ և բացագանչեց։

«Մի դիւթանք պիտի թափուի այս իշխանուհու վրայ. Նա մի օր պիտի ընկնի քնի մէջ և քնանայ մի հարիւր տարի։ Այդ պիտի պատահի, նրա ամենաերջանիկ րոպէին, երբ թագաւորը նրանով առաւելապէս հպարտ է լինելու»։

Ի հարկէ, խնճոյքում ամէնքն էլ շատ տխուր էին։

«Խեղճ փոքրիկ իշխանուհի», նրանք ասացին։ Երբ նա զարթնի, նա պիտի լինի մի ծեր պառաւ կին։ Բոլոր նրա բարեկամները շատոնց մեռած պիտի լինին։ Նա ինքնիրան գտնելու է բոլորովին միայնակ։

Մի՛ վախեցէք բացագանչեց մի բարի պարիկ, Ես չեմ կարող փոխել հմայքը, որ այն չար պարիկը դրել է նրա վրայ։ Նա պէտք է քնէ հարիւր տարի։ Սակայն, երբ նա զարթնէ, նա պիտի լինի աւելի գեղեցիկ քան երբեւիցէ։ Բոլոր նրա բարեկամներն էլ պիտի քնեն, երբ նա քնում է։ Ապա, բոլորը միասին պիտի զարթնեն։ Այն ինչ նրանք քնում են նրանք չեն ծերանալու։ Դրանից աւելին։ Մի գեղեցիկ իշխան գալու և զարթնեցնելու է նրան։ Եւ պիտի տեսնէ թէ նա որքա՛ն գեղեցիկ է։ Ապա, տեղի պիտի ունենայ մի այլ մեծագոյն խնճոյք։ Խնճոյքը տեղի պիտի ունենայ այս միեւնոյն սրահում և պարիկները բոլոր նորից գալու են այն տեղ, բոլորը, բացի չար պարիկից—նա պիտի չի գայ»։

Ապա, թագաւորն ու բոլոր ժողովուրդը բերկրեցան։ Նրանք շնորհակալութիւն յայտնեցին ազնիւ պարիկին, նրա բարի խօսքերին համար։

Այսպէս տարիներ անցան։

Փոքրիկ իշխանուհին մեծացաւ, դարձաւ մի գեղեցիկ օրիորդ։ Բոլոր մարդիկ սիրում էին նրան։ Երբ նրանք տեսնում էին ծաղիկները, նրանք ասում էին.— «Տեսէ՛ք, իշխանուհին այստեղ է եղել։» Բայց մի օր թագաւորը տալիս էր մի մեծ խնճոյք։ Դա իշխանուհու ծննդեան օրն էր։ Նա երբեւիցէ այնքա՛ն գեղեցիկ չէր երեւացել։ Եւ ժողովուրդը սիրում էր նրան։ Եւ իր հայրը ո՛րքան հպարտ էր նրանով։ Ամբողջ աշխարհում երբեք ա՛յդքան գեղեցիկ իշխանուհի չէր եղել։ Մինչդ այդ ժամանակ իշխանուհու աչքերը սկսեցին ծանրանալ։

«Ես շատ քնատ եմ», նա ասաց։ Ապա, թագաւորը յօրանջեց, «Ես էլ քնատ եմ», նա ասաց։ Ապա, տարօրինակ է ասել, բոլոր մարդիկ սկսեցին յօրանջել։ Նրանից ամէն մէկը այնքա՛ն քնատ էր, որ չի տեսաւ միւսի քնանալը։ Եւ մի րոպէում, բոլորն էլ, խոր քնի մէջ թաղուած էին։

Ապա, տարիները թաւալուեցին։ Ծառեր աճեցան դղեակի շուրջը և փակեցին նրան տեսողութենից։ Մարդիկ մոռացան, որ այնտեղ մի դղեակ կար։ Սակայն, նրանք երբեք չի մոռացան ազալու իշխանուհու կորուստը։ Եւ այժմ ծաղիկներ չի կային, խոտերը չի կանաչացան և հողը խոպանացած էր։ Բայց տակաւ առ տակաւ հարիւր տարին անցաւ։

Ապա, եկաւ իշխանը։ Նա բարձրահասակ և վայելչագեղ էր, բարի և քաջ։ Նրա աչքերը կապոյտ էին երկնակամարի նման. և նրա վերարկուն փայլուն, կանաչագոյն էր... Նրա մազերը փայլում էին ոսկերանգ արեւալոյսի նման։ Ուր որ նա ոտք էր կոխում, թարմ խոտ էր բուսնում։ Մարդիկ միշտ ժպտում էին, երբ նա մօտենում էր, վասնզի իրա հետ կեանք և ջերմութիւն էր բերում։ Փոքրիկ թռչունները սիրում էին նրան։ Մեղմ քամիները խօսում էին նրա հետ, և ծառերը նոր կենդանութեամբ ընձիւղում էին։

«Սա մի խիտ անտառ է», նա ասաց, երբ նա եկաւ Բնացող Գեղեցկուհու կալուածը։ Ծառերի ետեւում միթէ մի բան չկա՞յ։ Ինձ երեւում է, թէ սա մի դղեակ է։»

«Նա քնում է, նա քնում է», ծառերը ասացին։

«Ո՞վ է քնում», Իշխանը հարցրեց։

«Իշխանուհի՛ն, Իշխանուհի՛ն, իշխանուհի՛ն», նորից ծառերը փսփսացին։

«Սիրելի ծառեր», ասաց Իշխանը, «դուք ինձ ո՛րքան էք սիրում, որ չէք կարող ինձ պատմել։ Ես պիտի գտնեմ այդ Իշխանուհուն։»

Այսպէս, նա մխրճուեց անտառի խորքում։ Ճանապարհ չի կար, որովհետեւ նա ծածկուած էր մացառներով և որթատունկերով։ Իշխանը պէտք էր ճեղքէր իր ճանապարհը նրանց մէջից։

Այդ աշխատանքը երեք երկար օրեր տեւեց։ Վերջապէս նա հասաւ գլխաւոր քարաշէն անցքին։ Նա դուռը բաղխեց, բայց ոչ ոք պատասխանեց։ Ապա Իշխանը մագլցեց դէպի վեր վեթխարի պարսպապատից։ Այնտեղ պառկած էին պահապանները ու դռնապանները, և խոր քնած։

«Ի՛նչ տարօրինակ հագուստներ են հագած սրանք», ասաց Իշխանը։ «Նրանք երեւում են, որ հարիւր տարուան են։ Եւ ինչ ժանգոտած սուրեր։»

Բայց իշխանը շտապեց քալել դղեակի սանդուխներից դէպի վեր։ Այնտեղի դռնապաններն էլ խոր քնով պառկած էին։ Նրբանցքի մէջից նա շտապեց երթալ դէպի հաւաքոյթի սրահը։ Այնտեղ նըստած էին Թագաւորն ու Թագուհին և խոր քնած։ Թագաւորի մօրուքը աճել և հասել էր մինչեւ իր ոտները։ Թագուհու պատմուճանը երեւում էր շատ տարօրինակ և խիստ հին ձեւով։ Յախտակամածի վրայ ամէն տեղում տարածուել էին հիւրերը։ Սեղանի կողքին պառկել էին ազ սպասաւորները, ճիշդ այն տեղ ուրտեղ նրանք ընկել էին։ Բայց այնտեղ, գահաւորակին վրայ կար հրաշալիօրէն գեղեցիկ Իշխանուհին։ Իշխանը երբեք այդպիսի գեղեցկուհու տեսած չէր։

«Օ՛, Իշխանուհի՛», նա [illegible]

Իշխանուհին մի երկ[illegible] քաշեց։ Նրա արտեւանու[illegible] ինչ շարժուեցին։

Ապա, Իշխանը ծու[illegible] նրա գահաւորակի կող[illegible] համբուրեց նրա գեղեցիկ [illegible] Եւ ահա՛, Իշխանուհին [illegible] իր երկնագոյն աչքերը [illegible] քաջարի Իշխանի կապոյ[illegible]

«Իմ իշխանս եկել է», [illegible]

Ապա, Թագաւորը սկսե[illegible] նել, ինչպէս նաեւ Թագու[illegible] րերը և բոլոր սպասաւոր[illegible]

«Մենք քնած ենք եղ[illegible] Թագաւորը։

«Ես երկիւղ եմ կր[illegible] պէս է, ասաց Թագուհին[illegible]

«Մենք մեր հիւրերից [illegible] խնդրենք, որ ներեն մեզ[illegible]

«Սակայն, մենք էլ [illegible] եղել», ասացին հիւրերը[illegible]

«Եւ մենք էլ», [illegible] սաւորները։

«Այդ ի՞նչ է նշանա[illegible] դեօք»։

«Մենք քնել ենք հար[illegible] րի, հայր իմ», ասաց [illegible]

«Տեսէ՛ք, այստեղ [illegible] նա է մեզ զարթնեցրել»։

Ապա, Իշխանն ու Իշ[illegible] միասին եկան շրջել [illegible]

Օդը դարձաւ մեղմ, և [illegible] տերը կանաչեցան, ծաղիկներ[illegible] կեանք ստացան, Եւ մար[illegible] տեսին երկիրը։ [illegible] ցին «Գարուն է եկել», [illegible]

— «Տեսէ՛ք, ծաղիկն[illegible] խանուհին նորից զարթ[illegible]

Թրգմ. Փ. Ծ[illegible]

ՆԵՐՔԻՆ ԵՒ ԱՐՏԱՔԻՆ ԼՈՒՐԵՐ

ԿԻՆԵՐԸ ՆԵՂԱՑՆՈՂ ԼՈՒՔՍԻՉ ԴԱՏԱՊԱՐՏՈՒԵՑԱՒ

Նախորդ օր, Ֆաթիհի Հաշտարար-պատժական դատարանին մէջ շարունակուեցաւ դատավարութիւնը Թօմ. պանքայի պաշտօնեաներէն Լուքսիչի, որ հանրակառքին մէջ Րաշիտ անուն Թրքուհի մը անհանգիստ ըրած էր և միաժամանակ կ'ամբաստանուէր թէ շատ մը կիներու հանդէպ ալ նոյն ընթացքին մէջ կը գտնուի:

Դատարանին սրահը բազմութեամբ լեցուած էր: Ամբաստանեալին պաշտպան փաստաբանը ըսաւ թէ վկաներէն մէկ մասը յայտարարեց թէ դէպքին ականատես չէ եղած և աւելցուց թէ այս դէպքը հանրակառքի խճողումի արդիւնք է և դէշ նպատակով չէ եղած: Փաստաբանին խնդրանքին վրայ, լսուեցան Թօմ. դրամատան պաշտօնեաներէն Ֆերիհա, Մեհմէտ Էմին, Հիւսէյին, Ալի և Արիֆ, որոնք վկայեցին թէ Լուքսիչը հինէն ի վեր կը ճանչնան և ոեւէ կնոջ հանդէպ ոեւէ աղեղ վարմունք ունեցած չէ մինչեւ հիմա:

Դատաւորը, խօսքը ամբաստանեալին ուղղելով, հարցուց թէ վերջին ըսելիք մը ունի՞:

«Ես բան մը չըրի» եղաւ պատասխանը:

Դատարանը ընդունելով յանցանքին գործուած ըլլալը, պատժական օրէնքին 421րդ յօդուածին համաձայն 2 ամսուան բանտարկութեան և 6 ոսկի տուգանքի դատապարտեց Լուքսիչը:

Լուքսիչ անմիջապէս ձերբակալուեցաւ և բանտ տարուեցաւ:

ԶԻՆՈՒՈՐ. ՀՐԱՒԷՐ

Էմինէօնիւի զինուորագրութեան դիւանէն.—

Այս ամսուան մէջ պիտի զօրակոչին 316—330 ծնունդներէն փախստական, յետաձգուած և չարձանագրուած զինուորցուները: Անոնք որ պիտի ուզեն փրկանք վճարել, մինչեւ Ապրիլ 20 անմիջապէս պէտք է դիմեն դիւանին:

*** Շուէտի հետ կնքուած համաձայնութեան մը հետեւանքով, 11 Թուրք երիտասարդ նաւապետներ Շուէտի առեւտրական նաւերուն մէջ «օթաժ» պիտի կատարեն:

ԽԱՍԳԻՒՂԻ Ազգասէրխնամը, Ս. Զատկի առթիւ, Թաղին վկայեալ կարօտեալներուն և իր նպաստընկալներուն միս, լուբիա, հակիթ և չորրորդ անգամ ըլլալով բաւականաչափ ածուխ բաժնեց:

ները Մոսկուայի կը փոխանցուին: Փոքր հանրապետութեանց տեղական գործավարութեանց չափերը կեդրոնին կապուած են: Այսօր անոնց գործունէութիւնը կը դառնայ միայն կրթական, առողջապահական և ընկերական օժանդակութեան մարզերուն մէջ:

2.—Վարժարաններու մէջ ազգ. քաղաքականութիւն.—

Այս մասին օրինակ մը միայն տալով պիտի գոհանամ:

Անցեալները վարժարաններու աշակերտներուն մէջ քննութիւն կատարուած և հարցումներ եղած են զանազան տարիքէ աշակերտներու թէ ազգային ի՞նչ տարբերքի հետեւիլ կը փափաքին: Հարցումներէն մէկը սա է:

Ինչո՞ւ այդ տարբերքը կ'ընտրես: Աշակերտներուն 100ին 50էն աւելին կը պատասխանէ թէ այս կերպով կը յուսայ թէ «հայրենիքին աւելի օգտակար պիտի ըլլայ»: Իսկ անոնք որ մարդկութեան սիրոյն աշխատելու սկզբունքը յիշատակած են, 100ին 15ը անգամ չեն ներկայացներ:

ՕԴԱՆԱՒԱՅԻՆ ՎԻՃԱԿԱՀԱՆՈՒԹԵԱՆ ՇԱՀՈՂ ԹԻՒԵՐԸ

Երէկ տեղի ունեցաւ Օդանաւային վիճակահանութիւնը և հետեւեալ թիւերը շահեցան.—

10.483 թիւը 200 հազար ոսկի
15.888 թիւը 15 հազար ոսկի
1.425 թիւը 2 հազար ոսկի
1500ական ոսկի շահեցան.—
26.455, 25.871, 4.572, 5.907 թիւերը:

Իսկ 1000ական ոսկի շահեցան՝ 10.997, 28.375 և 8.014 թիւերը:

1936Ի ՊԻՒՏՃԷՆ 216,890,000 ՈՍԿԻ Է

ԱՆԳԱՐԱ 10.— Կառավարութիւնը 936ի պիւտճէն պատրաստած և պաշտօն յանձնաժողովին ղրկած է: Այս տարուան պիւտճէն անցեալ տարուանին բաղդատմամբ 21.871.212 ոսկի աւելի ըլլալով 216.882.265 ոսկիի բարձրացած է:

Այս տարուան պիւտճէին մէջ ազգային պաշտպանութեան համար նախատեսուած է 66,362.318 ոսկի հետեւեալ կերպով.— Ցամաքային՝ 46.138.135, ծովային՝ 6.049.858, օդային՝ 8.369.470 ոսկի:

ՔԱՂԱՔԱՊԵՏ. ՆՈՐ ՏՈՒՐՔԵՐ

Հաստատուած է այն լուրը թէ քաղաքապետ Մուհիտտին Իւսթիւնտաղ, Անգարա գտնուած միջոցին արտօնութիւն ուզած է կարգ մը յաւելումներ կատարելու համար ելեքտրականութեան, օդային կառքի և հեռաձայնի գիներուն վրայ, Քաղաքապետութեան պիւտճէն հաւասարակշռելու նպատակով: Տակաւին չէ որոշուած թէ որքա՞ն յաւելում պիտի կատարուի:

ՊՈՒՔՐԷՇԻ ՄԷՋ ՑՈՒՑԱՀԱՆԴԷՍ Ի ՅԻՇԱՏԱԿ ՀԱՅ ՆԿԱՐՉԻ ՄԸ

Նախաձեռնութեամբ Պուքրէշի Նկարչական Թանգարանին տնօրէնութեան, յառաջիկայ Մայիս 9էն մինչեւ Յունիս 9, Պուքրէշի մէջ կը սարքուի վաղամեռիկ հայ տաղանդաւոր նկարիչ Արշակ Պալթազարի նկարներուն յետ մահու մէկ ցուցահանդէսը: Պալթազար եղած է Ռումանիոյ ամէնէն տաղանդաւոր և ամէնէն խոստմնալից արուեստագէտներէն մէկը, մեռած իր 29 տարեկան հասակին մէջ, ըմբռնումներու գեղեցիկ յեղաշրջում մը բերելէ յետոյ ռումէն նկարչական աշխարհին մէջ:

*** Ընդհ. պատերազմին Պէյօղլուի ռուս հիւպատոսարանը մասամբ փլցուած էր, ճամբան լայնցնելու համար: Ասոր հետեւանքով սովետ հիւպատոսը դատ բացած էր Քաղաքապետութեան դէմ որ 37 հազար ոսկի հատուցում տալու դատապարտուած ըլլալով, դիմած էր Վճռաբեկին: Այս վերջինը բեկած է որոշումը, յայտնելով թէ Սովետ հիւպատոսը իրաւասու չէ այսպիսի դատ մը բանալու: Այժմ Սովետ հիւպատոսը Վճռաբեկին դիմած է իր իրաւասու ըլլալը հաստատելու համար:

*** Ոստիկանութիւնը ձերբակալած է Նախկին փաշազադէ մը, որ Ֆնտըքլը մէջ հարուստ տուներ կը կողոպտէր, վերցնելով թանկարժէք իրեղէններ: Յիշեալը Սիրքէճիի պանդոկներէն մէկը եւս լաւ մը կողոպտած է:

ՎԱՑԵԼՉԱՍԵՐՆԵՐՈՒՆ

Եղանակին յատուկ ՄՈՒՇՏԱԿի նոր ձեւեր մը
շատ նպաստաւոր գիներով
ներկայիս կը գտնուի
ԵՓՐԵՄ
ՎԱՃԱՌԱՏԱՆ ՄԷՋ
Յաջորդը՝
ԶԱՐԵՀ ԽՈՐԱՍԱՆՃԵԱՆ
Մուշտակներու պահպանում
նպաստաւոր պայմաններով

ՖՐԱՆՍ. ԹԱՏՐՈՆ

ՀԱԼՔ ՕՓԷՐԷԹԻ

Ցերեկոյթ ժամը 16ին
Այս գիշեր ժամը 20.30ին
Ֆլօրիա
գեղեցիկ օփերէթը
Մասնակցութեամբ Զօզօ Տալմասի եւ Գօֆինէօթիսի

ՄԵՐ ԸՆԹԵՐՑՈՂՆԵՐՈՒՆ

Թերթիս վարիչները, անձնապէս կարգ մը կարեւոր յանձնառութեանց տակ մտած ըլլալով, «Արեւելք» առժամաբար իբր շաբաթաթերթ լոյս պիտի տեսնէ, կիրակի առաւօտները:

«Արեւելք» իբր շաբաթաթերթ եւս իր ընթերցողները տեղեակ պիտի պահէ շաբթուան քաղաքական անցուդարձերուն, ինչպէս նաեւ զիրենք պիտի գոհացնէ շահեկան և հետաքրքրական նիւթերով:

«ԱՐԵՒԵԼՔ» ԿԸ ՇՆՈՐՀԱՒՈՐԷ ԻՐ ԲՈԼՈՐ ԸՆԹԵՐՑՈՂՆԵՐԸ Ս. ԶԱՏԿԻ ԱՌԹԻՒ

Սըր Օսթըն Չէմպըրլէն Աւստրիոյ մէջ

ՎԻԷՆՆԱ 10.— Սըր Օսթըն Չէմպըրլէն ութը օրի չափ Աւստրիա պիտի մնայ և տեսակցութիւններ պիտի ունենայ պետական անձնաւորութեանց հետ, Զատկէն վերջ:

Քաղաքական երրեակ ոճիր Զակրէպի մէջ

ԶԱԿՐԷՊ 11.— Գօսփիչի մէջ, Լոլիքայի շրջան, քաղաքական հակառակորդներու միջեւ ծանրակշիռ միջադէպ մը պատահած ըլլալով, երեք հոգի զոհ գացին՝ հետեւեալ պարագաներու տակ:

Խրուաթ գիւղացիներու կուսակցութեան մէկ նիստին, Սթէֆան Փիէնօվիչ անուն մարդ մը սպաննեց իր հակառակորդը Մարքօ Ռուպէլոց, և վիրաւորեց անոր մէկ ընկերը:

Ոճրագործը ապա փախելով, շրջակայ վայրի մը մէջ սպաննեց նաեւ խրուաթ նախկին երեսփոխան Քարլօ Գէրքիրաչէն և յետոյ անձնատուր եղաւ ոստիկանութեան:

Այս միջադէպը մեծ յուզում պատճառեց: Մաչէք հրաւիրեց իր կուսակցութիւնը սուգ բռնելու:

Երկուշաբթի օր կը սկսին իտալեւհապէշ ուղղակի բանակցութիւնները

Երէկ Ժընեւի մէջ հրատարակուեցաւ պատասխանը Կարմիր Խաչի միջազգային յանձնախումբին, որուն դիմած էր 13ներու յանձնախումբը, տեղեկութիւն առնելու համար իտալեւհապէշ պատերազմի եղանակներուն շուրջ կատարուած քննութեան մասին:

Յանձնախումբը կը մերժէ հայթայթել այդ տեղեկութիւնները, նկատելով որ իր վաւերաթուղթերը չեն կրնար օգտագործուիլ ուրիշ մարմնի մը կողմէ, ինչ որ հակառակ պիտի ըլլար Կարմիր Խաչի բացարձակ չէզոքութեան:

ՀՌՈՄ 10.—Իտալ. կառավարութիւնը Ազգաժողովին դիմեց եթովպական խժդժութեանց մասին, մասնաւորաբար վեր առնելով պարագան իտալացի գերիի մը, որ չարչարուած և այրուած էր: Այս պարագան հաստատուած է Եթովպիա գտնուող եգիպտական առողջապահական մարմին կողմէ:

ԼՈՆՏՈՆ 10.—«Տէյլի Թէլէկրաֆ»ի թղթակիցը կը հաղորդէ որ Իտալիոյ և Եթովպիոյ միջեւ բանակցութիւնները պիտի սկսին երեքշաբթի օր:

ԼՈՆՏՈՆ 10.—Հռոմի մէջ մեծապէս ուրախ են որ 13ները յետաձգեցին իրենց նիստը, առանց պնդելու որ զինադադար կնքուի, այնպիսի պահու մը երբ իտալ. զօրքերը գերակշիռ դիրք ունէին:

Պ. Ե. ՄԱՐԿՈՍԵԱՆԻ ՆՈՒԱԳԱՀԱՆԴԷՍԸ

Յառաջիկայ Չորեքշաբթի գիշեր, Սինէ Սարայի մէջ երիտասարդ ջութակահար Պ. Եդուարդ Մարկոսեան կուտայ իր տարեկան նուագահանդէսը:

Ինչպէս ծանուցուած է, իր ճոխ յայտագրին մէջ կան Կլազունովէ (գոնչերթօ), Պախէ, Մոցարթէ, Շումանէ, Ալպէնիզէ և այլ արժէքաւոր հեղինակներէ ընտիր կտորներ:

Պ. Մարկոսեան, ըլլալով քաղաքիս լաւագոյն ջութակահարներէն մէկը, իր նուագահանդէսները միշտ գոհ ձգած են իր ունկնդիրները, երաժշտական լաւագոյն վայելքի մը ըմբոշխնումին մէջ ապրեցնելով զանոնք:

Այնպէս կը հաւաստեն թէ, Պ. Մարկոսեան, շնորհիւ յարատեւ ջանքերու և սիսթեմաթիք աշխատանքի, այս տարի զգալի զարգացում մը ձեռք բերած է, որով շատ մեծ է այն յոյսը թէ երիտասարդ ջութակահարը իր այս նուագահանդէսէն աւելի զօրաւոր դուրս պիտի գայ, տալով իր լաւագոյնը:

Երաժշտասէր հասարակութիւնը միշտ, այս անգամ եւս իր ներկայութեամբը պիտի քաջալերէ խոստմնալից երիտասարդը, որ իր ազգին պատուաբեր ըլլալու շաւղին մէջ կը գտնուի:

ՊԷՅՕՂԼՈՒԻ ՏԱԳՆԱՊԻՆ ՇՈՒՐՋ

Գրած էինք թէ Պէյօղլուի թաղային մատակարարութիւնը ծանր տագնապի մը մատնուած է, կալուածական հասոյթներու անվճարումին հետեւանքով:

Կ'ըսուի թէ, Թաղ. Խորհուրդի և կալուածոցի ներկայացուցիչները հանդիպում մը ունեցած են կարեւոր վարձակալի մը հետ, և պատասխան ստացած են թէ առ այժմ վճարում պիտի կատարուի պայմանաւորուած վարձքին կէսին չափով, իսկ յետոյ կարելի ջանքը պիտի ըլլայ յարգելու համար պայմանագրութիւնը:

ՍՊՈՒՆԳԻ ԸՆԿԵՐՈՒԹԵԱՆ ԴՐԱՄԱՐԿՂԸ ԿՈՂՈՊՏՈՒԱԾ

Սպունգի ընկերութիւնը, որ Ղալաթիա, Սումեր Պանքի վերնայարկը կը գտնուի, զոհ գացած է իր սեննեկապաններէն մէկուն գողութեան:

Արդարեւ, նախորդ գիշեր, ընկերութեան սեննեկապաններէն Ապտիւրրահման, որ հերթապահ մնացած էր, առիթէն օգտուելով կը բանայ ընկերութեան դրամարկղը և անոր պարունակութիւնը 1500 ոսկին առնելով, առաւօտ կանուխ կ'աներեւութանայ:

Ոստիկանութիւնը փնտռտուք կը կատարէ և քանի մը օրէն պիտի կրնայ երեւան հանել Ապտիւրրահմանը:

ԿՈՄԻՏԱՍ ՎՐԴ.Ի ՄԱՐՄԻՆԸ ՊԻՏԻ ՓՈԽԱԴՐՈՒԻ ՀԱՅԱՍՏԱՆ

«Զանգու» իր վերջին թիւին մէջ կը գրէ.—

Մեր ստացած ստոյգ տեղեկութեանց համաձայն ի վիճակի ենք յայտարարելու որ ժողովրդական մեծ երգահան Կոմիտաս Վրդ.ի աճիւնները պիտի փոխադրուին Երեւ. Հայաստան յառաջիկայ ներգաղթի կարաւանին հետ միասին:

*** Խնամատարութիւնը գանգատ յայտնած է Վարչութեան մօտ թէ Կիւմիւշխան կառքի յանձնաժողովը 100էն 50ի զեղչած է իր յատկացումը: Նոյնպէս գանգատ յայտնած է թէ կարգ մը թաղեր դժուարութիւն կը յարուցանեն իր մասնաճիւղերուն դէմ:

*** Զօնկուլտաքի բազմաթիւ գիւղերուն մէջ, երաշտութեան հետեւանքով գիւղացիները դժուարութեան մատնուած ըլլալնուն, 50 թօն ցորեն ղրկուած է առջի օր:

*** Հանրակառքի արկածներու առթիւ, արկածեալները կառքին տակ ձգելով շատ արիւն կորսնցնել չտալու համար, Քաղաքապետութիւնը պատուիրած էր ընկերութեան որ «փլանթֆօն» գտնուած վայրերուն մէջ «քրիքօ» գործիքներ պահուին և իսկոյն կառքը վեր բարձրացնելով արկածեալները հիւանդանոց փոխադրուին: Ընկերութիւնը տակաւին չէ գործադրած այս հրահանգը:

ԵՐԻՏԱՍԱՐԴ ՋՈՒԹԱԿԱՀԱՐ
ԵԴՈՒԱՐԴ ՄԱՐԿՈՍԵԱՆ
իր տարեկան նուագահանդէսը կուտայ 15 Ապրիլ,
Չորեքշաբթի, ժամը 21ին
ՍԱՐԱՅ ՍԻՆԷՄԱՅԻՆ ՄԷՋ
Իր ճոխ յայտագրին մէջ կան՝ Կլազունովէ (գոնչերթօ), Պախէ, Մոցարթէ, Շումանէ, Փուննեանիէ, Կոռառէ, Ալպէնիզէ և այլ հեղինակներէ (Սարասատէ եւն.) ընտիր կտորներ:
Դաշնակով կ'ընկերանայ Տէկէն Վօսքօ
Տոմսերը այժմէն կարելի է առնել Սարայի կիշէէն
Մուտքի գիներն են՝ 100, 70, 50, 30 ղրշ.
(Ջութակ՝ Քնարգործ Գ. Գ. Քիւրքճեանի կողմէ շինուած)

ՍԻՆԷ ԱԶԱՔ
ԱՅՍ ՇԱԲԹՈՒ ԶԱՏԿԻ ԱՌԹԻՒ
ԱՅՍՕՐ ԿԷՍՕՐԷՆ ՍԿՍԵԱԼ
մէկ շաբաթ, երկու գլուխ գործոց ֆիլմ մէկէն
ՊԷՊՕ
մեծ արեւելեան օփէրէթը հայերէն խօսուն
ԺԷՆԷՐԱԼ ԵԷՆ
ՅԱՋՈՐԴ ՇԱԲԹՈՒ
Զաստուածները կը զբօսնուն

ՑԻԿԻՆՆԵՐ ՕՐԻՈՐԴՆԵՐ
Կ'ՈՒԶԷ՞Ք ՈՐ ՁԵՐ ԳՈՒԼՊԱՆԵՐԸ ՄՆԱՆ
ՄԻՇՏ ՆՈՐ
ՄԻՇՏ ՆՈՒՐԲ
ՄԻՇՏ ՓԱՅԼՈՒՆ
Գործածեցէք ՖՕՌԹԻՊԱ ՔԻՄԻԱԿԱՆ ՆԻՒԹԸ
զոր քսելով ձեր գուլպային մաշելու հաւանականութիւն ունեցող տեղերը, կատարելապէս ապահոված կ'ըլլաք անոր տոկունութիւնը:
ՊԱՏՐԱՍՏՈՒԹԻՒՆ.— Մ. ՊԱՐՈՆԵԱՆԻ
Փնտռել բոլոր մեծ դեղարաններուն և արդուզարդի իրեղէն վաճառող խանութներուն մէջ:

İstanbul Belediyesi
Şehir Tiyatrosu
ԻՍԹԱՆՊՈՒԼԻ
Քաղաքապետ. թատրոն
ՇԱԲԱԹԱԿԱՆ ԽԱՂԱՑԱՆԿ

Ապրիլ 7 Երեքշաբթի	ժամը 20ին	[illegible]	
» 8 Չորեքշաբթի	»	20ին	»
» 9 Հինգշաբթի	»	»	»
» 10 Ուրբաթ	»	»	»
» 11 Շաբաթ	»		»
» 12 Կիրակի առտու	»	15ին	»
» 12	»	» 20ին	»

ՍԱՐԱՅ սինէման կը ներկայացնէ
ՄԻՇԷԼ ՍԹՐՕԿՕՖ
մեծ ֆիլմը որ ֆրանս. շարժապատկերի ճարտարարուեստին մեծագոյն յիշատակարանը կը կազմէ, ամէն տեղ յաղթանակի դափնիներ քաղեց:
Դերակատարներ՝ Ատօլֆ Ռուօլպրուք — Ֆոյէթ Տարֆէօյ
Շարլ Վանէլ

ՅԱՐՈՒԹԻՒՆ Կ. ՔԷՉԷՃԵԱՆ
ՎԱՃԱՌԱԿԱՆ ԿԵՐՊԱՍԵՂԻՆԱՑ
Անգլիական եւ ուրիշ ամէն տեսակ առաջնակարգ կերպասներ
ՂԱԼԱԹԻԱ, ՀԱՐԱՃՃԻ ՓՈՂՈՑ, ԹԻՒ 36
Մեր վաճառատունէն առեւտուր ընողները բացարձակապէս կրնան վստահ ըլլալ թէ երբեք չպիտի խաբուին, որովհետեւ մեր անշեղ եւ անյեղլի սկզբունքն է՝
ՊԱՏՈՒԱՒՈՐՈՒԹԻՒՆ
ՈՒՂՂԱՄՏՈՒԹԻՒՆ
ԵՒ ՔԻՉՈՎ ԳՈՀԱՆԱԼ

Sahibi ve yazı işleri müdürü
HOREN CAMCIYAN

Basildığı yer
AHTUN Matbaası
Galata, Tunel Billur sokak 10

ԼՈՅՍ ՏԵՍԱՒ

ԱԼԵՔՍԱՆԴՐ ՏԻՒՄԱՑԻ

ԱՆԺ ԲԻԹՈԻ ՎԷՊԻՆ

ԱՄԲՈՂՋԱԿԱՆ ԳԻՐՔԸ՝ ԳԻՆ 75 ՂՐՈՒՇ

Ձեզ այս վախճանէն կը փրկէ

Նախ կը մաքրէ ակռաները, լինտերը և ամբողջ բերանը, յետոյ կը դեղեցկացնէ։ Կը փայլեցնէ ակռաները, լինտերուն կուտայ իրենց բնական գոյնը, կը դադրեցնէ բերնի հոտը, հարիւրէն հարիւր բացարձակութեամբ միքրոպները մեռցնելով, արգիլք կ'ըլլայ ակռաներու փտելուն, լինտերուն արիւնելուն և բերնի հիւանդութիւններուն։

ՌԱՏԻՕԼԻՆ

Ձեր գործածելիք միակ ակռայի խիւսն է

Մէկ երկու հաբ ԿՐԻՓԻՆ առնելով

ո եւ է ցաւ չի մնար

GRIPIN

ԱՄԷՆ ԱՐԹԻՒ ՏՐՈՒԵԼԻՔ ԹԱՆԿԱԳԻՆ ՆՈՒԷՐ ՄԸ

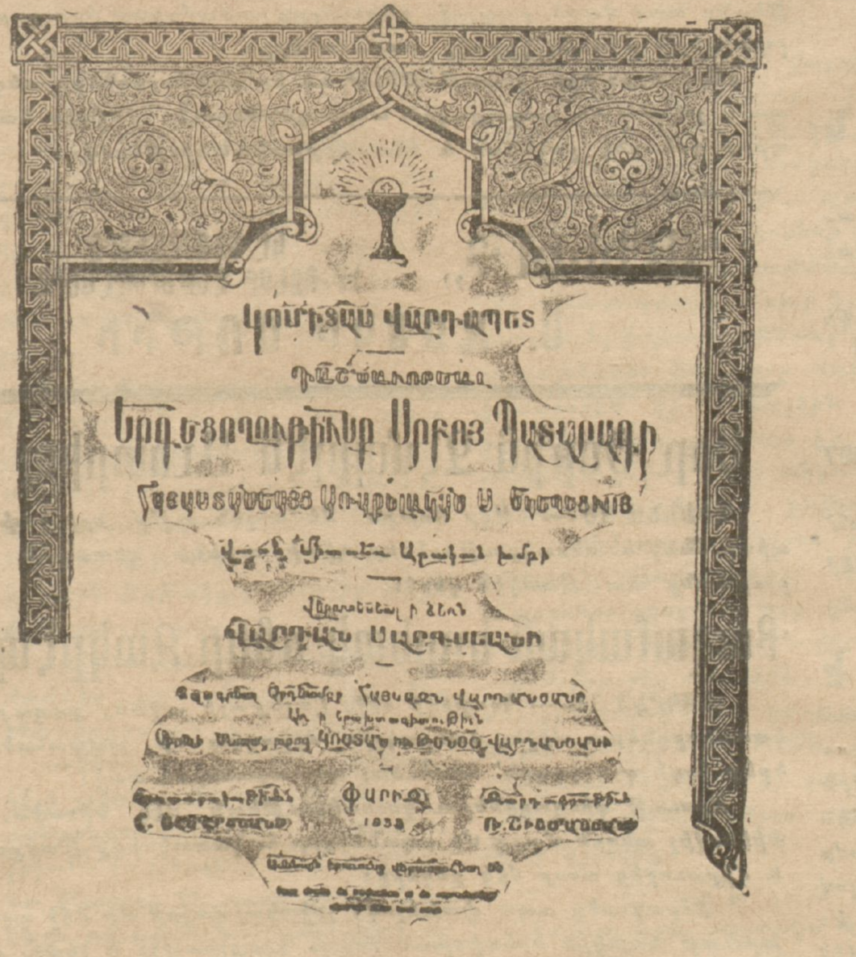

Հատոյթը անձեռնմխելի հիմնադրամը պիտի կազմէ Կոմիտասի անտիպ գործերու հրատարակութեանց համար։

Կարելի է գտնել Պոլիս, Պահչէ գաբու, Արգարեան խան Թիւ 1, կամ Բերա, Փասաժ տ'Եօրոփ, Թուրքենեան երաժշտական պլաքներ վաճառատունը, Գինն է 350 ղրշ.։

ՍԱԿԱՐԱՆ

Ապրիլ 10 1936 Սրահոյս

ՊԱՐՏԱԹՈՒՂԹԵՐ

ԾԻ ԲԱԺՆԵԹՈՒՂԹԵՐ

Իւնի Թիւրք Ա.	23,35
» » Բ.	22,—
» » Գ.	22.—
Ներքին փոխառութիւն 1918	96,75
933ի » Էրկանի	99.—
Սվազ—Էրզրում	95.—
Անատոլու պարտաթղ. Ա. Բ.	42.15
Գ.	45.25
Պան Անատոլու	48,50
Անատոլու բաժ.	23.20
Քրէտի Ֆոնսիէ Եգիպ. 1903	92.—
» » » 1911	84,—
Թրամվէյ բաժ.	20,75
Ռէժի	2,05
Ծիրքէթը Խայրիէ	4.25
Իշ Պանքասը	9,50
Մերքեզ Պանքասը	60.50
Պոմոնթի	7.75

ՉԵՔԵՐ

Լոնտոն	622.—
Բարիզ	12,06
Հռոմ	10,03,20
Պրիւքսէլ	4,70,—
Զուիցերիա	2,44,—
Հոլանտական (ֆլորին)	1,17.80
Պերլին	1,97,91
Աթէնք	83,51,66
Աւստրիական	4,18,80
Տոլար	0,79,55
Լէհ	64,28,—
Մոսքուա	10,91,—

ԹՂԹԱԴՐԱՄՆԵՐ

Սթերլին	623,—	Լէյ	15.—
Լիրէթ	155,—	Լէվա	24,—
Ֆրանք Ֆրանսական	167,—	Տոլար	124,
Զուիցերիական Ֆրք.	815,—	Ֆայխսմարք	34,—
Պելճիական Ֆրք.	82,—	Պանք Օթոման	283,—
Տրախմի	24.	Թրք. ոսկի	956.—

DEUTSCHE LEVANTE LINE HAMBOURG

Կանոնաւոր երթեւեկ Համպուրկի, Պրեմի, Անվերսի, Ռոթերտամի, Պոլսոյ, Սեւ ծովու միջեւ և վերադարձ։ Համպուրկէն, Պրեմէն, Անվերսէն և Ռոթերտամէն Պոլիս սպասուած շոգենաւեր.—

Kiel ներկայիս Պոլիս է
Tilly L. M. Russ կը հասնի Ապր. 18ին
Andros » » 20ին
Avola » » 25ին

Մօտակայ մեկնումներ դէպի Պուրկազ, Վառնա, Քոսթանցա
Kiel ներկայիս Պոլիս է
Andros բեռ կ'առնէ Ապր. 20—22

Մօտակայ մեկնումներ Պոլսէն դէպի Համպուրկ, Պրեմ, Անվերս և Ռոթերտամ

Alimnia այժմ Պոլսոյ մէջ
Angora բեռ կ'առնէ Ապր. 17—18
Avola » » 25—29

Ուղղակի քոնէսմէնթներ և համբաւ ամսականեր, աշխարհի բոլոր նաւահանգիստներուն համար հետեւեալ ընկերութեանց նաւերով.—

Hambourg-Amerika Line, Norddeutscher Lloyd et de la Hambourg Sudamerikanisch Damp-Schiffahrst Gesellschaft.

ՕԳՏԱԿԱՆ ՏԵՂԵԿՈՒԹԻՒՆՆԵՐ «ԿՐԱՖ ՑԵՓԼԻՆ»ով

Ամէն կարգի տեղեկութեանց համար դիմել շոգենաւային գործակալութեան՝ Մ. Մ. Լասթէր Սիլպերման և Ընկ., Ղալաթիա, Ցովակիմեան խան, հեռ. 44647. 6.

ՖՐԱԹԵԼԼԻ ՍՓԵՐՔՕ
FRATELLI SPERCO

Ղալաթա, Չինիլի Ըհթըմ խան Ա. յարկ Թիւ 93, 95—97, Թէլէֆոն 44792։

Հոլանտական Շոգենաւային Ընկ.

ԱՄՍԹԵՐՏԱՄ

Ուղղակի սպասարկութիւն

Մօտաւոր մեկնում դէպի Անվերս, Ռոթերտամ, Ամսթերտամ, Համպուրկ։

Ganymedes Ապրիլ 15ին
Ceres » 25ին

Պետերու վրայ մտնելու չոգենաւային սպասարկութիւն. Հոլանտայի և Մայնի բոլոր նաւահանգիստներ։

Ներածման սպասարկութիւն Ամսթերտամէն կ'սպասուին

Ceres Ապրիլ 20ին
Ulysses Մայիս 2ին

Ամսթէրտամէն մօտալուտ մեկնում
Orestes » 22ին

Nippon YusenKaisha Tokyo
ՃԱՊՈՆԱԿԱՆ ԳՈՐԾԱԿԱԼՈՒԹԻՒՆ

Ուղղակի սպասարկութիւն

Ուղղակի սպասարկութիւն Եօքոհամայի, Քոպի, Շէյրենի, Զինկթաոյի, Շանկհայի, Հոնկ-Քոնկի, Բինկաբուրի, Կոլոմպոյի, Սուէզի, Բորթ Սայիտի, Պէյրութի և Պոլսոյ միջեւ։

Պիրէոս, Մարսիլիա, Պարսելոնա, Վալենսիա, Լիվրբուլ և Կլասկօ։

Lyons Maru Ապրիլ 20ին
Lima » Մայիս 20ին
Toyooka » Յունիս 20ին

Compagnia Italiana Turismo

Իտալական Թուրիզմօ (CIT) նաւային ընկերութիւնը կը հայթայթէ երկաթուղիի, շոգենաւերու եւ օդանաւերու տոմսակներ աշխարհի բոլոր քաղաքներու համար։

Ձրի տեղեկութիւններ կը հայթայթէ, կ'ապահովէ պանդոկի սենեակներ և պակտներու առաքումներու ապահովութիւնը կ'առնէ։

Հարիւրին 70 զեղչ իտալական երկաթուղիներու վրայ։

Դիմել ՖՐԱԹԵԼԼԻ ՍՓԵՐՔՕ Ղալաթա, Չինիլի Ըհթըմ խան, Թիւ 95—97

Ընկերութիւնը որ ՍԻԹ ընկերութեան ներկայացուցիչն է, Եւրոպայի բոլոր քաղաքներու համար կ'ապահովէ երկաթուղիի տոմսակներ և խառն տոմսակներ ծովային ցամաքային Պոլիս-Փարիզ և Պոլիս-Լոնտոն գիծերու համար։ Շոգենաւերու համար իտալական օդանաւային ընկերութեան Բրինտիզի-Աթէնք-Պրինտիզի գծին համար։

ԼՈՅՏ ԹՐԻԵՍԹԻՆՕ
LLOYD TRIESTINO

ՄԵԿՆՈՒՄ

ՔԻՐԻՆԱԼ

Եշ. 26 Մարտ. ժամը 20ին Ղալաթիոյ քարափէն դէպի Փիրէա, Պրինտիզի, Վենետիկ, Թրիեսթէ։

ՊՕԼՍԷՆԱ

Շբ. 28 Մարտ. ժամը 17ին դէպի Սելանիկ, Միթիլլէ, Իզմիր, Փիրէ, Փաթրաս, Պրինտիզի, Վենետիկ, Թրիեսթէ։

ՄԵՐԱՆՕ

Բշ., 30 Մարտ. ժամը 17ին դէպի Փիրէա, Փաթրաս, Նափոլի, Մարսիլիա, Պարսելոն, Ճենովա։

ԱՍԻԵԱ

Դշ. 1 Ապրիլ, ժամը 17ին դէպի Պուրկազ, Վառնա, Քոնսթանցա, Սուլինա, Կալաց, Իպրայիլ։

ՄԵՐԱՆՕ

Եշ. 2 Ապրիլ, ժամը 17ին դէպի Փիրէա, Փաթրաս, Նափոլի, Մարսիլիա, Ճենովա։

ՔԱԼՏԵԱ

Եշ., 2 Ապրիլ, ժամը 17ին դէպի Գավալա, Սելանիկ, Փիրէա, Փաթրաս, Պրէնտիզի, Վենետիկ, Թրիեսթէ։

ԱԼՊԱՆՕ

Եշ., 9 Ապրիլ, ժամը 17ին դէպի Պուրկազ, Վառնա, Քոնսթանցա, Օտեսա, Պաթում Տրապիզոն, Սամսոն, Վառնա, Պուրկազ։

ՔԻՐԻՆԱԼ

Եշ., 9 Ապրիլ. ժամը 20ին Ղալաթիոյ քարափէն դէպի Փիրէա, Պրէնտիզի, Վենետիկ, Թրիեսթէ։

ՖԵՆԻՍԻԱ

Շբ., 11 Ապրիլ, ժամը 17ին դէպի Պուրկազ, Վառնա, Քոնսթանցա, Սուլինա, Կալաց, Իպրայիլ, Սուլինա, Պաթում, Քոնսթանցա, Վառնա, Պուրկազ։

ԻԶԷՕ

Շբ. 11 Ապրիլ, ժամը 17ին դէպի Սելանիկ, Միթիլլէ, Իզմիր, Փիրէ, Փաթրաս, Պրինտիզի, Վենետիկ, Թրիեսթէ։

ՖԵՆԻՍԻԱ

Դշ. 15 Ապրիլ. ժամը 17ին դէպի Պուրկազ, Վառնա, Քոնսթանցա, Սուլինա, Կալաց, Իպրայիլ։

ՏԱՄՓԻՏՕԿԼԻՕ

Եշ. 16 Ապրիլ. ժամը 17ին դէպի Փիրէա (Փաթրաս), Նափոլի, Մարսիլիա, Ճենովա։

Աւելի մանրամասն տեղեկութիւններու համար դիմել Լոյտ Թրիեսթինոյի ընդհ. գործակալութեան, Մերքեզ Ըհթըմ խան, Ղալաթա, Թէլէֆոն 44977—8—9 կամ Բերայի ճիւղը Ղալաթա Սարայ Թէլ 44686

Գործակալութիւնս հայթայթական շոգենաւային ընկերութեան միջոցաւ և կապ ունենալ հասարակական ընկերութեանց հետ պատասխան է

Ձրի տեղեկութիւններ համար ապրանքներ ընդունելու փոխադրումներ ուղղակի ցանկագրելու։

ՌՕԼԱՆ Տ'ԱԼՊԷՌ

ՀՐԵՂԷՆ ԻՇԽԱՆԸ

Գ. ՄԱՍ

ՃԱԿԱՏԱԳՐԻ ՔՄԱՀԱՃՈՅՔՆԵՐԸ

ԴԷՊ Ի ԻՐ ՓԱՅԼՈՒՆ ԱՍՏՂԸ

Պէտք է գիտնաք որ ձեզ պիտի գլխատեմ այն հրապարակին վրայ, ուր գլխատեցիք խեղճ Լուդովիկոս 16րդ մը, որ շա՛տ աւելի կարժէր ձենէ... հակառակ իր բոլոր թերութեանց։ Անէ՛ծք ձեզի ու ... անէ՛ծք... անիծուածնե՛ր ...»։

Պոնափարթ գեռ ամբողջովին չկարդացած, արդէն անզգալի փափաք մը զինքը կուտէր, կը չարչարէր ժամ առաջ հայրենիք վերադառնալու, հաշուեյարդարի ենթարկելու համար բոլոր գործուած այդ անօրէնութիւնները։

Իր հեռաւոր թուղթերուն եզրակացութիւնը այն կ'ըլլար թէ, ինք էր միակ անձը, որուն պէտք ունէր հայրենիքը, ինք այն անձն էր՝ որ բոլոր կուսակցութիւններուն համար անխտիր (նոյն իսկ անիշխանականները) միակ ընտրելին պիտի գտնուէր՝ կարգի դնելու համար եղած բոլոր անիրաւութիւնները, անկարգութիւնները։ Մէկ խօսքով կը խորհէր թէ, ինքը նշանակուած ըլլար իր հայրենիքին Փրկիչը՝ ճակատագրին որոշումով։

Երկար ժամեր սահեր անցեր էին։ Գաւրիէն իսկ չէր համարձակած գուրը մտնահարելու։

Գիշերը լման կոխած էր։ Մարդ չէր կանչած, որպէսզի իրեն ճրագ մը բերէին։

Արեւելեան ջինջ երկինքի վրայ փայլող աստղերը բազական էին իրեն։ Սայն գեղեցիկ երկրին, Եգիպտոսի երկինքը՝ ուրկէ երազած էր մեծ բարիքներ իր երկրին՝ եթէ իր իշխանութիւնը կարենար հաստատել այնտեղ վերջնականապէս։

Ինչպէս որ Բեթլէհէմի մսուրին վրայ փայլող աստղը մոգերը կանչած էր Մեծ Փրկիչին մօտ, Մեծ Զօրավարն ալ այդ գիշեր կը փնտռէր իր փայլուն աստղը։

Ամբողջ գիշերը լուսցուց այսպէս։

Երբ արշալոյսը կը ծագէր՝ կը տեսնէր թէ հետաւոր աստղերը հետզհետէ իրարու ետեւէ կը մարէին։ Վերջապէս հիւսիսայինը կը մնար փայլուն, անմար։ Ճանչցա՞ւ, ի՞նչ էր այդ աստղը, որ կը փայլէր Ֆրանսայի՞, իր ամենասիրելի հայրենիքին վրայ։

— Պէ՛տք է, պէ՛տք է վերադառնամ Ֆրանսա վճռեց նոյն պահուն։

Ու անսահմանելի ժպիտ մը եկաւ թառիլ իր ջղային գոյնով մը սարսռացող շրթներուն վրայ։

ՌԱԶՄԻԿ ԿԻՆԵՐՈՒՆ ՎԵՐՋԻՆ ՃԻԳԵՐԸ

Հերմանս որ Ֆեօրնիկ գիտէր այնպիսի գաղտնիքներ Մարկօիթի մասին, որոնք եթէ Պոնափարթի բացատրած ըլլար, ապահովաբար այս վերջինը շատ բան լուսաբանուած պիտի զգար իրեն համար։ Բայց այդ կինը ժամանա՞կ չի գըտնելուն համար չի խոստովանեցաւ իր ընկերուհիին գաղտնիքները, թէ ուրիշ պատճառներ գոյութիւն ունէին։

Մարկօիթ, կարգ մը գաղտնիքներու չարքին, սա շատ յատկանշական դէպքը պատմած էր իր բարեկամուհիին։

Պոնափարթի հեռանալուն յաջորդ օրէն իսկ, Պրէսուլէյ իրեն կ'այցելէ։ Խեղճ կինը, ինչպէս մի՛շտ, այս անգամ ալ շատ լաւ ընդունելութիւն մը կ'ընէ՝ խորհելով թէ այդ խելացի մարդը միշտ իր օգտին համար կ'աշխատի և իր բարօրութեան կը բաղձայ։

Մարկօիթ այդ օր անկեղծօրէն խոստովանած էր իր ցաւը, գանգատելով թէ կօրսնցուցած է Պոնափարթի նախկին սրտի ջերմութիւնը՝ և խօսքի անուշութիւնը։

— Երբե՛ք մի վախնար։ Ան քեզ միշտ կը սիրէ։ Բայց մեր գաղտնիքը միայ, Պոնափարթ վայ ունի թէ, անհնելի յեղափոխութիւն մը պիտի ծագի Եգիպտոսի մէջ իր իշխանութեան դէմ։ Ան չի համարձակիր քեզ բերելու և այդ պատճառաւ յափաղանցելու է ու ախորժ։ Անա՛ ինձ ըրած յանձնարարութեան պատճառաւ, այսօր գատ ըլլալով ատիթը, անկեղծօրէն ըսեմ է թէ, այսօրուընէ իսկ պէտք մը փոխչիս, հեռոց ժամանակի մը համար կորսնցնես, մինչեւ որ վտանգը անցած համարես։

Վտանգ կրնաս ըլլալ թէ, ան շատ շպիտի տեւէ, որովհետեւ անդէն Իշխանը ունի զօրութիւններ կամք՝ այդպիսի խլրտումներ ճնշելու համար։ Բայց մինչ այդ՝ ինչ որ Պոնափարթին ալ փափաքն է — պէտք է գիտնալու ծածկել ինքզինքդ՝ վտանգանալու համար ամբոխին վրէժխնդրութեանց։

(Շար.)